

ההסלמה בסוריה
וישראל
עמ' 8

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדבר

20 HADEREKH زو هديرخ

גיליון 47 / 4 בדצמבר 2024

צילום: אוניברסיטת פלמח / פלאש 90

400 מיליון שקל
לגרעינים התורניים

עמ' 3

התעללות

בפלסטינים

בחברון

עמ' 10

חיילים בחברון. למצולמים אין קשר לכתבה (צילום: וויסאם השלמון / פלאש 90)

מכתבים למערכת

היבטים של טראומה ועינויים

נמשכת ההרשמה לכנס שנקיים ב-13 בדצמבר בתל-אביב – "היבטים של טראומה ועינויים", המוקדש להשקת הגרסה העברית המעודכנת של פרוטוקול איסטנבול. אני רוצה להזמין גם אתכם ואתכן לבוא, ולהזמין חברות וחברים נוספים להצטרף לאירוע מרתק ויחיד מסוגו, המנגיש תוכן מקצועי הנוגע בהיבטים השונים של טראומה ועינויים.

הכנס מבקש לכוון זרקור לפרוטוקול איסטנבול, הסטנדרט הבינלאומי לתיעוד עינויים מטעם האו"ם, הקובע את הכללים לביצוע הערכה רפואית נפשית מקובלת ואמינה, בימים בהם נחיצותם של כלים מעין אלה כה קריטית. הכנס יפתח בהרצאה וירטואלית של ד"ר אליס אדוארדס, הדווחית לאו"ם בנושא עינויים ויחס וענישה אכזרי, בלתי אנושי ומשפיל. אדוארדס מעורבת בימים אלה גם בנעשה בישראל ובעזה כחלק מהמלחמה, ומבקשת לחקור, לדווח ולהעלות לסדר היום חשדות למעשים העולים כדי עינויים.

בכנס, נוסף על הרצאת הפתיחה האקטואלית והמרתקת, ייערכו ארבעה מושבים, פאנל מסכם ודיון אותו תנחה העיתונאית לינוי בר-גפן ועסוק באופן ספציפי בעינויים מאז 7 באוקטובר.

המושבים עצמם יעסקו בשאלות אקטואליות ומורכבות אף הן. למשל איך נערכים למפגש בין משפחה לפדויי שבי, שחזרו משהות הכרוכה בעינויים, בהשפלה ובאלימות? מהם העקרונות שלפיהם פועלת מרפאת "דרך" בבית החולים איכילוב בטיפול בקורבנות סחר בבני אדם שמעמדם בישראל זמני בלבד? מה הסעד שניתן למבקשי מקלט להט"בים פלסטינים, הנרדפים על רקע מגדרי, ומדוע הם אינם זוכים במעמד פליטים בישראל? מהן הדילמות המוסריות בטיפול בקורבנות של האכלה בכפייה בקרב אסירים פלסטינים שובתי רעב בישראל? על שאלות אלה ועוד, ידברו המשתתפים – כולם מומחים בולטים בתחומים המשפט, הרפואה והטיפול, היישר מהשטח.

אני מזמינה אתכם, אנשים ממגוון מקצועות הרפואה, הטיפול והמשפט, וגם מי שהנושא מעניין ומעסיק אותו, להירשם לכנס ולפגוש אותנו. ניתן להירשם להשתתפות בזום, אולם אנו ממליצים בחום להגיע לכנס ולפגוש את המומחים והדוברים הבולטים בתחומם, לבנות שתופי פעולה ולהיחשף לתוכן במלואו (רק חלק מהתכנים ישודרו בזום).

בימים בהם קיים עומס מידע, בצד דיס-אינפורמציה ומידע חלקי המופצים ללא הרף, חשוב להכיר את המציאות, לשמוע את המומחים ולקבל את התמונה המלאה והמדויקת.

הכנס הוא שיתוף פעולה שלנו, הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל, עם רופאים לזכויות אדם ובחסות שגרירות גרמניה בישראל. בסיום תהליך ההרשמה לכנס, אנא וודאו שקיבלתם אישור במייל להגעתכם. אם נתקלתם בבעיה בתהליך וכן בכל שאלה אחרת, הנכם מוזמנים לפנות לקרן:

keren@stoptorture.org.il

טל שטיינר, מנכ"לית

הוועד נגד עינויים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

המלחמה טובה לכלכלה הקפיטליסטית

"הדבר הנכון ביותר לכלכלה זה להמשיך את המלחמה עד מימוש מלוא מטרותיה. הניצחון יביא ביטחון והביטחון יביא צמיחה כלכלית לעוד הרבה שנים קדימה. המלחמה הזו היא אירוע כלכלי מזויר, נצטרך לממן מרכיבים מסוימים מעלויותיה הרבה מאוד שנים קדימה – ריביות, גמלאות".

שר האוצר בצלאל שמוטריץ' במליאת הכנסת, 20.11

המפקח על הבנקים במשרד האוצר

"בינאר אשתקד קיימה ועדת הכספים דיון בעושיק הבנקאי. הבנקים ניצלו את נסיקת הריבית של בנק ישראל כדי לייקר בחדות את האוברדרפט והמשכנתאות. בה בעת לקחו תזמן בהעלאת הריבית על כספי פיקדונות, לא התאמצו להציע ריבית על חצי טריליון שקל ששכבו אצלם בעו"ש – והודות לעצימת עין של הרגולטור גרפו רווחי עתק אוטומטיים. לכנסת הוזמן אפוא המפקח על הבנקים דאז, יאיר אבידן, שלא הבין על מה המהומה. באמתחתו נשא מצגת שלפיה הריבית על פיקדונות נעה בהלימה לריבית המאמירה על האשראי, וכי מצבנו משופר ביחס לעולם. תשובות מעמיקות יותר לא נתן, אבל הבטיח לבדוק ולחזור בהקדם. בחלוף שבועיים הודיע במפתיע על פרישה מהתפקיד והתפוגג.

"את 2023 סיימו הבנקים ברווח מצרפי אסטרונומי של 26 מיליארד שקל, אחרי מס, בתשואה דו-ספרתית פנטסטית. והנה, בחלוף שנה וחצי, בשבוע שבו מדווחים הבנקים על זינוק של עוד 20% ברווחים (בזמן מלחמה!) – לקראת רווחי שיא בסך 30 מיליארד שקל בשנה – מדווח בנק הפועלים כי יקלוט לשורותיו דירקטור חדש: שומר הסף בדימוס, אבידן. זאת, אחרי שגבר במרוץ לכיסא הנכסף על קודמתו בתפקיד המפקחת על הבנקים, חדווה בר".

אבי בר-אלי, "דה מורקר", 22.11

בטרם מפרטים את 'כאן', סוגרים ערוצים

"הכנסת אישרה בקריאה שנייה ושלישית את הארכת חוק מניעת פגיעת גוף שידורים זר בביטחון המדינה. לפי החוק, אם צה"ל, השב"כ או המוסד קבעו שערוץ שידורים זר פוגע פגיעה ממשית בביטחון המדינה, יכול שר התקשורת להורות על החרמת ציודו וחסימת אתריו. עם זאת, החסימה של האתרים ניתנת לעקיפה בקלות ואינה מונעת קליטת שידוריו ברשתות חברתיות או ביוטיוב. כמו כן יכול השר להורות לחברות הכבלים והלוויין להסיר את הערוץ מחבילות הערוצים שהן מציעות לצופים, אם כי מרבית צופי הטלוויזיה בערוצים ששידוריהם הוגבלו עד היום עושים זאת באמצעות צלחת לוויין פרטית. הוראת השעה, שנחקקה לראשונה בחודש אפריל האחרון, הוארכה בארבעה חודשים כבר בחודש יולי, אולם כעת לא רק שהוארכה פעם נוספת אלא שגם הנוסח שלה הוחמר. במקום שתעמוד בתוקפה ארבעה חודשים תימשך שישה חודשים".

אורן פרטיקו, "העין השביעית", 20.11

התנחלות בלבבות

נחשף מי מממן את הגרעינים התורניים

והתקשרויות עימם לתפעול פרויקטים עירוניים וממשלתיים. בהעדר מידע מרוכז על תמיכות אלה לא ניתן לאמוד את ערכן הכספי, ועל כן הן לא הובאו בחשבון בדו"ח. התמיכה הממשלתית בגרעינים התורניים, בה עוסק המסמך, כוללת אך ורק את הקצאות הכספים ממשרדי הממשלה השונים. "חשוב לציין כי ניתן היה לנתח רק את עמותות הגרעין עצמן, כאשר כל גרעין קשור למספר עמותות ומוסדות האחראים על פעילויות שונות של הגרעין. לפיכך התקציבים מהם נהנים הגרעינים התורניים גדולים מהתקציב הישיר לעמותות הגרעין המוצג במסמך", הוסיפו.

עיקר המימון מגיע ממשרד החינוך

בין השנים 1968-2022 הוקמו בישראל 181 גרעינים תורניים המאוגדים ב-146 עמותות. בשנת 2022 נהנו מתקצוב ממשלתי 103 עמותות. מבין עמותות אלה, 96 גרעינים פעלו תחת עמותה מקומית יחידה, 31 גרעינים פעלו תחת ארבעה ארגוני גג ארציים ושבעה גרעינים פעלו תחת שלושה ארגוני גג מקומיים. דהיינו, בשנת 2002 נהנו מתקצוב ממשלתי 134 גרעינים תורניים. המיפוי כולל רק עמותות שבין מטרותיהן המוצהרות התיישבות במרחב. עמותות אלה קיבלו תמיכה ממשלתית בחוק יסודות התקציב התש"מ-ה' – 1985 או תמיכה ממשלתית אחרת. בשנים 2020-2022 נתמכו 96 עמותות הגרעינים התורניים בסכום של 400 מיליון שקל.

התמיכה הממשלתית בגרעינים התורניים מגיעה בעיקר ממשרד החינוך. המימון של משרד החינוך ל-96 עמותות הגרעין התורני עמד על 69 מיליון שקל מתוך 97 מיליון שקל של סך הכספים הממשלתיים (ללא התמיכה בארגוני גג מקומיים וארציים שנותרה בנפרד). מעל למחצית מהתקציב (53%) הגיעה מהאגף למוסדות תורניים ו-38% נוספים תוקצבו דרך תקנת "גרעין חינוכי לאומי". ממצא זה מצביע על כך שהגרעינים מאורגנים סביב ישיבות ומוסדות דת. התמיכה התקציבית הממשלתית הממוצעת לעמותה היא כמיליון שקל. עמותות הגרעין התורני הפעילות בערי הפיתוח ובערים המעורבות זכו בתמיכה גבוהה מהממוצע: כ-1.2 ו-1.3 מיליון שקל בהתאמה. בשנת 2022, עמד המחזור הכספי המצטבר של 96 עמותות הגרעין התורני שאינן פועלות באמצעות ארגוני גג על 439 מיליון שקל. סך הכספים הממשלתיים שהוענקו לעמותות אלה עמדו על 97 מיליון שקל. סכום זה היה בממוצע 22% מתוך מחזור הפעילות שלהן. יתרת הכספים מהם נהנים הגרעינים מגיעה מתרומות וממכירת שירותים אחרים כגון: הכנסות משכר לימוד ממעונות יום ומשפחתונים, שכר לימוד של תלמידי ישיבה ובתי ספר תורניים, ממדרשות ללימודי יהדות, ממכירת שירותים לרשויות המקומיות ומשרדי ממשלה ועוד. שיעור גבוה מהממוצע של תמיכה ממשלתית בעמותות הגרעין נרשם בערי הפיתוח, בירושלים ובהתנחלויות בגדה המערבית וברמת הגולן. מבדיקה לפי ותק הגרעינים עולה כי הגרעינים הוותיקים המונים מאות משפחות נהנים מסכומי תמיכה גבוהים במיוחד.

נמרוד עובד

ועדת הכספים של הכנסת דנה השבוע בהעברת 141 מיליון שקל מהכספים הקואליציוניים למשרד המשימות הלאומיות של השרה אורית סטרוק – הזרוע הארוכה של מפלגת הציונות הדתית. 51 מיליון שקל מסכום זה יועדו להגדיל את התקצוב של הגרעינים התורניים. יצוין שאשתקד תוקצבו "הגרעינים המשימתיים" דרך משרד זה 93 מיליון שקל, ואילו השנה הוגדל התקציב ל-101 מיליון שקל. מחקר ראשון מסוגו של מרכז אדוה שפורסם השבוע מגלה, כי המדינה מתקצבת את הגרעינים התורניים – שהם חלק ממערך השטח של הציבור החרדי – לי ומפלגת הציונות הדתית – בסכום עתק של 170 מיליון שקל בשנה.

בישראל פועל מערך של 181 גרעינים תורניים. 134 מהם מתקצבים בידי המדינה. במקור, הגרעינים הוקמו בתירוץ של "סיוע לפריפריה", אבל 12 מהם פועלים בתל אביב וביפו ו-11 בירושלים. את המחקר ערכו ד"ר יעל שמריהרשורון מהמחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן-גוריון והחוקרות אתי קונור אטיאס ונוגה דגן בוזגלו ממרכז אדוה. החוקרות מציינות שלראשונה נעשה מיפוי של הגרעינים ושל התקציבים שהם מקבלים.

מטרתם המוצהרת העיקרית של הגרעינים התורניים היא "להתנחל בלבבות" בקרב אוכלוסייה מסורתית וחילונית ביישובים עירוניים ברחבי הארץ. הגרעינים הם כלי השפעה על החברה הישראלית לקידום אידאולוגיה תורנית-משיחית ימנית קיצונית, הכוללת תמיכה ציבורית בהתנחלויות בשטחים הפלסטיניים הכבושים. המטרות החברתיות-חינוכיות של "התנחלות בלבבות" משרתות גם את המטרות הפוליטיות והדתיות של הציונות הדתית. לשם כך מוקמים בגרעיני ההתיישבות גם מוסדות נלווים כגון גני ילדים, בתי ספר תורניים, ישיבות, מדרשות, מכינות קדם צבאיות ועוד, כולם ברוח האידאולוגיה של הציונות הדתית.

אתנו-ג'נטריפיקציה מוסדית

לדברי החוקרות, את תהליכי ההתיישבות של הגרעינים התורניים ניתן לראות כרכיב ב"אתנו-ג'נטריפיקציה מוסדית". מסוף שנות השבעים, מבוצע יישוב המרחב העירוני באמצעות תהליכי הפרטה הכוללים חלוקת תגמולים חומריים וסימבוליים לעמותות ולגופי התיישבות אשר מוצגים כאוכלוסייה "חזקה ואידאליסטית". הגרעינים התורניים נהנים מתמיכת הממשלה הרואה בהם חלוצים המממשים את המטרות של הבאת "אוכלוסיות חזקות" ליישובי הפריפריה הגאוגרפית והחברתית בישראל ושל יהוד הספר והערים המעורבות. "בצד החזון הדתי של גאולת עם ישראל, הם עצמם תופסים את התיישבותם כפרויקט הצלה של אוכלוסייה 'חלשה' מבחינת מאפייניה, במיוחד בעיירות הפיתוח. בערים המעורבות מטרותם כוללת חיזוק זהות יהודית ויהוד המרחב. בשני העשורים האחרונים נפוצה התיישבות גרעינים תורניים גם ביישובים מבוססים במרכז הארץ", נאמר בדו"ח.

הגרעינים התורניים נהנים מתמיכה מגוונת, לרבות הקצאת קרקעות למוסדותיהם, הקצאת דיור ציבורי לחבריהם

עשרות ארגוני זכויות אדם וחברה אזרחית מתנגדים חוק חדש מסדיר את גירוש הבדואים

רשויות מקומיות, והסדר זכויות במקרקעין ובמגורים. בד-בבד ממסדת ההצעה מנגנונים מבדלים ומדירים, המבטיחים כי לאזרח הבדואי יהיה מעמד נבדל ונפרד, בגדר "נפרד שאינו שווה, תוך כדי רמיסת עקרון השוויון האזרחי". בין הארגונים השותפים למערכה נגד "חוק ריפמן": עדאלה – מרכז משפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל; המועצה האזורית לכפרים הבלתי-מוכרים בנגב; האגודה לזכויות האזרח בישראל; במקום – תכנון וזכויות אדם; פורום דו קיום בנגב לשוויון אזרחי; עמותת קשת – קהילה, תרבות, סביבה; סיכוי-אופוק; שתי"ל; ועדת ההיגוי העליונה לערביי הנגב.

טיוטת "חוק ריפמן" להסדרת מעמד החברה הערבית-בדואית בנגב נמצאת בהליך חקיקה מתקדם. שמוליק ריפמן, שעל שמו החוק, היה ראש המועצה האזורית רמת נגב. יצוין שכל המפלגות הציוניות, בהן "עוצמה יהודית" הגזענית, הביעו תמיכה בחוק.

חזרתה של תוכנית פראוור

לדעת ארגונים לזכויות האדם, "הצעת חוק הסדרת התיישבות הבדואים בנגב 2024", הלא הוא חוק ריפמן, דומה מאוד במהותה, בתכליתיה ובהסדריה ל"תוכנית פראוור". תוכנית פראוור ירדה מעל הפרק בינואר 2018. שבועיים בלבד אחרי פרוץ ההפגנות נגדה. השר לשעבר בני בגין – שהיה שותף לגיבוש ולקידום המתווה יחד עם אהוד פראוור – הודיע במסיבת עיתונאים כי הדיון בהצעת החוק כנסת ייפסק. במשרד ראש הממשלה בקריה בתל אביב הודיע בגין, בשמו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, על גניזת התוכנית. דף הסבר שהכינו ארגוני זכויות אדם וחברה אזרחית מפרט את עיקר ההסדרים ומנגנוני הכפייה הכלולים בטיטוט "חוק ריפמן" ואת נקודות המוצא הבעייתיות שעליהן היא מבוססת. "זו טיוטה של חוק מסוכן ביותר המכוון מנגנון חוקי לשלילת זכויות האוכלוסייה הבדואית בנגב בקרקע, לעקירת הכפרים הבלתי-מוכרים ולשליטה ברשויות המקומיות ובמערכת החינוך. הצעת החוק מבססת מדיניות מנשלת תוך כדי שלילת זכות הפנייה לערכאות, הגבלת שיקול דעת מערכת המשפט, שלילת זכויות על פי חוק התכנון והבנייה ועוד", נאמר בפרסום.

מנגנון חוקי לשלילת זכויות

הארגונים סבורים שבאמתלה של "חיזוק המשילות", יישום הצעת החוק יקים מנגנון שלטוני רב-סמכויות נפרד, בלעדי וייעודי לקהילה הבדואית. "חוק ריפמן" מבוסס על עקרונות של כפייה ודיכוי במכלול רחב של הליכי תכנון, חינוך, ניהול

12 שנים ללא הסכם קיבוצי;

הכבאים מחריפים עיצומיהם

הכבאים מחריפים את העיצומים ובראשון (1.12) עברו לעבודה במתכונת שבת. בין היתר לא יאבטחו אירועים, הופעות ומשחקי כדורגל. ועקב כך, יתכן שאירועים שונים יבוטלו.

הארגון הודיע: "כיוון שלא הייתה כל פריצת דרך במו"מ, העיצומים ימשכו ועובדי הכבאות יעברו לעבודה במתכונת שבת. בין היתר לא יאבטחו אירועים, הופעות ומשחקי כדורגל. כך שייתכן שאירועים שונים יבוטלו. בנוסף, לא ייפתחו הכשרות חדשות, לא יתקיימו הדרכות, ולא יונפקו אישורי מניעת דלקות, הגנה מאש, בניה וטפסי 4 (אכלוס)". בשבוע שעבר פתחו הכבאים בעיצומים "בעקבות האטימות שמגלים פקידי משרד האוצר במו"מ. המשמעות היא הפקרתם של הכבאים ללא ביטוח, ביניהם גם עובדי המטה והעובדים למניעת דלקות המשמשים כתומכי לחימה. עקב כך, פרנסת משפחותיהם במקרה של פציעה או חלילה מוות אינה מובטחת, אלא אם כן הם משקיעים בעצמם מאות שקל בחודש בביטוח פרטי", הוסיפו.

ארגון הכבאים הודיע גם: "היעדר הסכם קיבוצי כבר 12 שנים גורם לשחיקה בשכר שממילא הוא נמוך מאוד. הממונה על השכר במשרד האוצר אף מגדיל עשות ומפחית לחלקם שכר, למרות הסיכונים הרבים שהם נוטלים על עצמם, במיוחד בזמן המלחמה. התוצאה היא שמאות כבאים כבר נטשו את השירות וישנם כאלה הנוטשים כבר בשלב ההכשרה".

אבי אנקורי, יו"ר ארגון הכבאים, הדגיש: "אין עוד מגזר בשירות הציבורי שעובד כל כך הרבה זמן ללא הסכם קיבוצי. ההקברה של הכבאים ועובדי המערך במיוחד בשנה האחרונה ראויה להרבה יותר מאשר כיפופי ידיים של נציגת הממונה על השכר במשרד האוצר. אנחנו לא נוותר על זכותנו להשתכר בכבוד ולהיות מבוטחים, אנו ובני משפחותינו, במקרה של תרחיש סיכון. אם נידרש - נחריף את המאבק".

יו"ר הסתדרות המעו"ף, עו"ד גיל בר טל, התחייב לתמוך באומרו: "משרד האוצר כנראה אינו מבין את חשיבות מערך הכבאות בזמן מלחמה. אנחנו לא ניתן יד לניסיון של נציגת הממונה על השכר במשרד האוצר לנצל את מסירותם של הכבאים, המסכנים את חייהם מידי יום. נעמוד לצד הכבאים עד אשר נגיע להסכם שיעמוד ביחס ישר להשקעה שלהם".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

השר קרעי חוגג יחד עם ההון ועם שלטון הימין את הפרטת הדואר, 25 בנובמבר 2024 (צילום: משרד האוצר)

על מלחמה, יוקר מחיה וגידול ברווחים

רגע, מיליארדים לכיבוש עזה? ומה עם הקיצוצים בתקציב המדינה שטרם אושר בכנסת ושפרטיו המלאים טרם פורסמו? על מנת לממן מלחמה וכיבוש שאין-להם-סוף צריך כסף, הרבה כסף. את החשבון סמוטריץ' כבר הגיש לעובדים.

הסכם הכניעה המביש

למרות שטרם פורסמו כל הצעדים שממשלת הימין מתכוונת לקדם במסגרת תקציב 2025 (שטרם פורסם במלואו ולא אושר בכנסת), חתמה כבר ההסתדרות על ההסכם לפיו מעמד העובדים יישא בעלותו. קודם כל במיסים הישירים והעקיפים שהוא משלם, אבל גם בוותיקה על תוספת שכר. על פי ההסכמים, עובדי המגזר הציבורי (שהממשלה היא המעסיק הגדול שלהם) השיגו תוספות השכר בהסכמים הקיבוציים: 2% בדצמבר 2024, 1.5% נוספים באפריל 2025, 1.5% באפריל 2026 ו-1% באפריל 2027. אלא שבמקום לקבל תוספת לשכרם, בתקופה שבין דצמבר 2024 לדצמבר 2025 דווקא יופחתו מהשכר 2.29%, ובין דצמבר 2025 לינואר 2026 יופחת מהשכר 1.2%. גם תוספת ותק, המוערכת באחוז מהשכר, לא תשולם. מכאן שתוך שנה ייאבדו העובדים במגזר הציבורי כ-5% משכרם! נוסף על כך, ב-2025 יופחת משכר כלל העובדים בממשק (מגזר פרטי וציבורי כאחד) יום הבראה אחד בשווי 418 שקל לעובד.

על ההפחתה הוחלט בעת שנרשמת עלייה גדולה ביוקר המחיה וכאשר המעסיקים הגדולים מדווחים על רווחים ללא תקדים. כל רשתות השיווק הגדולות דיווחו על גידול ברווחים ברבעון השלישי של השנה (תאגיד פז קמעונאות - יילו, סופר יודה ופרשמרקט); קרפור, ויקטורי, יוחננוף, רמי לוי ושופרסל (שרווחיה גדלו ב-125%). גם חמשת הבנקים הגדולים סיימו את תשעת החודשים הראשונים של 2024 (ינואר-ספטמבר) ברווחי שיא של 22.6 מיליארד שקל – גידול של 15.3% בהשוואה לתקופה המקבילה ב-2023.

המחירים עולים והרווחים פורחים. מהו סוד הבונונה הקפיטליסטית? מחוות דעת שהוגשה לשר הכלכלה, ניר ברקת, על ידי אנשי משרדו ("דה מרקר", 27.11) עולה, כי מאז פרוץ המלחמה, העלו החברות מחירים בחדות - למרות שבתקופה זו דווקא נרשמה ירידה בעלות חומרי הגלם. בינתיים שר התעשייה, ניר ברקת, מבלה בנעימים בחו"ל.

אפרים דויד

"אנחנו לא נפקיר את העובדים. בדיוק היום היה טקס של הפרטת הדואר והעובדים כולם יצאו מרוצים מההפרטה שנעשתה שם" - אמר שר התקשורת שלמה קרעי (ליכוד) בישיבת ועדת השרים לחקיקה (24.11), בה אושרו סגירת תאגיד השידור הציבורי וגלי צה"ל והחרמת עיתון "הארץ" בגלל עמדותיו האופוזיציוניות. אכן, הפרטת הדואר החלה תחת השלטון הקודם, "ממשלת השינוי", ובהסכמת ההסתדרות. אבל זו הפרטה במחיר מעמדי כבד: אלפי מפותרים, העמסת עבודת הפורשים על כתפי העובדים הנותרים, סגירת סניפים ופגיעה (נוספת!) באזרחים המשתמשים בשירותיו. אגב, המחיר ששולם תמורת הנדל"ן, הסניפים שטרם נסגרו ובנק הדואר נמוך בהרבה משווים. אלו הפנים האמתיות של שלטון הימין: מדיניות הניאו-ליברלית המוצהרת ("לא צריך שידור ממלכתי, יש שוק חופשי") מעשירה את בעלי ההון, מקדמת פשיזם והעמקת הכיבוש - גם ברצועת עזה. יש להצטער על כך שראשי המחאה נגד ההפיכה המשטרית, מחאה שתשוב בשבת הקרובה לקפלן, אינם מבינים (או לא רוצים להבין) שההפיכה המשטרית, הפשיזם, הכיבוש והכלכלה הקפיטליסטית הניאו-ליברלית הולכים יד ביד בהובלת בנימין נתניהו, בצלאל סמוטריץ' וקרעי.

שר האוצר: "קונה כיבוש בתשלומים"

עד כמה כלכלה וכיבוש הולכים יחד? שר האוצר סמוטריץ' הכריז בשבוע שעבר (25.11): "אפשר וצריך לכבוש את רצועת עזה, לא צריך לפחד מהמילה הזאת. גם אם זה יעלה קצת כסף - אמרו לי שזה יעלה חמישה מיליארד שקל". על עומק ההבנה הכלכלית של השר-המתנחל ניתן ללמוד מהמשך הצהרתו: "גם עם חמישה מיליארד אמרתי שאני קונה את זה עכשיו. חמישה מיליארד אני פורס 50 שנה קדימה - קניתי בתשלומים". על פי הערכות של הצבא, עלות השנתית הישירה של כיבוש עזה נעמדת בכ-25 מיליארד שקל.

השר קונה כיבוש בתשלומים וגם מעודד "הגירה מרצון" (ע"ע טרנספר) כי "זו הזדמנות שנפתחה עם הממשל החדש של טראמפ". לדבריו, "אפשר לייצר מצב שעזה בעוד שנתיים תהיה פחות מחצי מהאוכלוסייה הנוכחית שלה. זה עולם אחר - כל דיוני היום שאחרי נראים אחרת בשליטה מוחלטת של ישראל. זה מפתח ענק ליהודה ושומרון - תהיה הגירה מרצון מעזה, לכולם ברור שיש מודל".

נחזות משטרה הורסים את המסגד באום אלחיראן (צילום: פלאש 90)

הדיקטטורה התחילה באום אלחיראן

ולעשות לנו את כל העוול הזה; לעקור אותנו כדי ליישב במקומנו אחרים - זה לא צודק.

בן גביר ורשות מקרקעי ישראל וכל מני כתבים, וכן ארגונים כמו רגבים ואחרים, מה הם כתבו יום למחרת ההריסות? 'המאבק באום אל חיראן נגמר ונשאר האבק'. נכון. האבק נותר בין השיניים שלנו, אבל המאבק הזה העצים אותנו. במשך 25 שנה נאבקנו והבאנו תוכניות חלופיות. אורן יפתחאל, המרצה שלי באוניברסיטת בן גוריון, יכול להעיד על שש חלופות הסדר שהעברנו למדינה עוד לפני הכרעת בית המשפט. אך המדינה סירבה לקבלן.

נחשין להאבק

אנחנו נמשיך להיאבק על הדמוקרטיה ועל החירות. באום אלחיראן החלה הדיקטטורה, כי שם נפלה הדמוקרטיה. היא נפלה, כי לא התייחסו כשווים בין שווים לכולם. באום אלחיראן נישלו תושבים ותושבות שרצו בית דל שיגן על הילדים שלהם מפני אסונות טבע ולא מפני טילים.

המדינה הרסה אפילו את המקלט העלוב שארגונים תרמו לכפר. אין לנו מיגון במצב מלחמה. במקום לתת מיגון לתושבים בכפרים הלא מוכרים, הורסים את בתיהם ומשאירים אותם ללא הגנה. אני שבע רצון שבתוך המאבק הזה הצלחנו להעצים ולהצמיח נשים, ילדים ונערים. ערב לפני ההריסות, עצרה המשטרה אותי ועוד שני מנהיגים. הנשים והנערים ידעו לנהל את המאבק ולהעלות את המודעות בארץ לנעשה. באום אלחיראן גרים אנשים שרואים פני עתיד. אם תאפשרו, אנחנו מסוגלים לפתח את הנגב לטובת כל תושביו, יהודים וערבים. כשאמרו שמקימים ישובים בנגב, אנחנו באום אל חיראן בירכנו והצענו להיות שותפים. באחת החלופות שלנו הצענו שהיישוב חירן יהיה יישוב משותף יהודי-ערבי ומודל לחיקוי. אני קורא לכולם ברחבי הארץ להצטרף למאבק של הכפרים הבלתי מוכרים בנגב. רק יחד נצליח לעצור את הדיקטטורה ולשקם את הדמוקרטיה.

ראאד אבו אלקיעאן

תושב אום אלחיראן שהמשטרה הרסה את ביתו.

מדבריו בהפגנה בבאר שבע נגד ממשלת הימין, 23.11

יותר משנה אנחנו חיים וחשים רק מלחמה: את הזוועות, את החטופים, וזאת נוסף לכל החזיתות שהמדינה נלחמת בהן. ישנה חזית פנימית והיא בנגב, ואחרית לכל מדיניות הטיהור האתני. זו מדיניות שתכליתה להחליף אוכלוסייה באוכלוסייה: הריסה, פינוי וסילוק של 14 כפרים, שהחלה באום אל חיראן ועל חורבותיו יקום היישוב חירן דרור, איך שתקראו לו. עד לא מזמן, עד לפני כשנה, קראו לו חירן ובשנה האחרונה קוראים לו דרור. לפי התוכנית, עוד 11 כפרים מיועדים להריסה ולפינוי. אנחנו צריכים להיאבק ולמנוע את האסון הזה.

באום אל חיראן רוצחים את יעקוב כדי ליישב במקומו את יעקב; אביו מוסא מת מהסבל - מביאים במקומו את משה. מפנים את מריאם ומביאים במקומה את מרים. הורסים מסגד ובונים על חורבותיו בית כנסת.

אני כאן כדי להגיד לכם כמה דברים על הגבעה שבה נולדתי בצריף או באוהל והוצאתי מים מהבור שחפרו הסבים כדי לשתות או להתרחץ. כל חיי התחברתי לכפר בזהות, בשייכות, בכל. לצערי זה נגמר לפני שבוע. קבעו לי פחות משבוע ימים לקום, לארוז ולעבור. הפינוי לא בוצע כפי שקבע בית המשפט, עם הסכם והסדר בהסכמה של שני הצדדים. ההסכם שנחתם עם התושבים באום אל חיראן ב-2018 הופר בידי המדינה. פרקליט המדינה אמר שליאר מעיין, מנכ"ל הרשות להסדרת ההתיישבות הבדואית, אין סמכות לחתום על הסכם כזה.

איני פולש

מדברים איתנו על משילות. אנחנו רוצים משילות, אנחנו רוצים חוק וסדר - משילות שתטפל בפשיעה, משילות שתטפל באלמוות. צריך להפסיק משילות חד-צדדית שפועלת רק בתחום ההריסות. נחוצה משילות שתביא פתרון וחלופה ולא החלפה של תושב בתושב אחר. זה מה שאנחנו רוצים. על זה אנחנו חולמים. עד לפני שבועיים, אפילו בחלומותי הגרועים לא חלמתי שביתי ייהרס בידיי. את הבית בניתי אבן על אבן, את העצים נטעתי יחד עם אשתי. איני פולש; אני ברשות, כפי שקבע בית המשפט העליון. אז לטעון שאנו פולשים

שיחה עם שריף זועבי, ראש סיעת חד"ש בעירייה קריסה מוחלטת בעיריית נצרת

דואגת לכך שמענקי משרד הפנים יגיעו לעובדים ולא למקומות אליהם רוצה עלי סלאם לנבא אותם.

האם ההסתדרות התייצבה לצד העובדים והגומלאים?

ההסתדרות עתרה לבית המשפט. בעקבות העתירה, משרד הפנים החליט שסלאם צריך לשלם לעובדים שכר של שלושה חודשים. אך ההחלטה לא כובדה. ההסתדרות הגישה תביעה בעבירה של ביזיון בית המשפט וביקשה לייעד את הכספים למשכורות של העובדים והגומלאים. כולם לוחצים בנושא הזה. לפני שמשרד הפנים מינה חשב מלווה, סלאם חילק לספקי העירייה שיקים לשנים קדימה. אני לא יודע למה לא מבטלים אותם, שהרי לפי החוק אסור לפזר שיקים עתידיים.

איזו חלופה מציעה חד"ש?

אנחנו דורשים תוכנית הבראה לעירייה. אנשיו של עלי סלאם הציגו תוכנית הבראה של משרד הפנים. אך במקום להעלות את הגבייה, סלאם העלה את תעריפי הארנונה. אנחנו התנגדנו למהלך בטענה שעלייה של 5% בגביית דמי ארנונה שווה ערך ל-10% העלאה בתעריפי הארנונה. למה לקחת יותר כסף מאנשים שמשלמים ארנונה? שר הפנים אישר ששיעורי הגבייה הם 40% בלבד. העלאת שיעור הגבייה ל-60% תבטיח שוויון בין התושבים: כולם ישלמו. סיעת חד"ש הציעה תוכנית אלטרנטיבית שלא תוביל לעליית תעריפי הארנונה, אלא תסתמך על העלאת שיעור הגבייה והגדלת ההכנסות. לגבי ההוצאות: ישנן הוצאות שיש בהן חשד לשחיתות. אנחנו מתנגדים להוצאות כאלה. לדוגמא: חיוני לבטל את הפרטת אגף התברואה כדי למנוע הוצאות מיותרות ושחיתות. עלי סלאם טען שהפרטת האגף תחסוך 10 מיליון שקלים. אבל בשנה שעברה הוא הוציא 62 מיליון שקלים לתברואה והמצב גרוע יותר ממה שהיה.

עלי סלאם איים שאם לא נצביע בעד תוכנית ההבראה והתקציב, תמונה ועדה קרואה. אנחנו קראנו לו להתפטר כי הוא נכשל. במקרה ויתפטר, ייערכו בחירות תוך שישים יום ולא תמונה ועדה קרואה. עתרנו נגד העלאת תעריפי החניונים הפרטיים. אבל עלי סלאם מנסה להביא כסף מאיפה שהוא יכול ולא מעניין אותו צדק. לנו יש פתרונות כלכליים וחלופה פוליטית. אנחנו מציעים לבטל את הפרטת מחלקת התברואה ולהכין תקציב הבראה.

עלי סלאם הסתמך על הממסד. הממסד השתמש בו, סחט אותו וזרק אותו כקליפת לימון. הרשימה של מנסור עבאס הגישה תוכנית הבראה משלהם. אך משרד הפנים דחה אותה כי לא הייתה מקצועית. תוכנית עבאס כוללת 100 מיליון שקלים בהלוואות מהממשלה, וזה יכפיל את תקציב העירייה. אחרי הבחירות בפברואר השנה התרחשה בעירייה קריסה טוטלית. גם משרד הפנים אחראי למצב הקשה בנצרת. אנשיו העלימו עין ממעשיו של סלאם. אולם התושבים למדו להכיר את השקרים של סלאם בדבר מצבה הטוב של העירייה. הם רואים בנו, בחד"ש, אלטרנטיבה טובה ונכונה.

זוהר אלון

המצב בעיר נצרת רושם שיא שלילי: שחיתות גואה בעירייה, עובדים וגומלאים שלא מקבלים את שכרם במשך חודשים ארוכים, זבל שנערם ברחובות, פגיעה ניכרת בכלכלה העירונית ובחיי היום יום של התושבים עקב המלחמה. ראש העיר עלי סלאם, יקיר שלטון הימין, דרדר את נצרת לתהום עמוקה שיהיה קשה להיחלץ ממנה.

מערכת "זו הדרך" שוחחה עם שריף זועבי, יו"ר סיעת חד"ש בעיריית נצרת, על המצב בעיר, על המאבק הפוליטי ועל תפקידה של "הרשימה המאוחדת" - הנציגה של מנסור עבאס ורע"מ בעיר.

עלי סלאם סוגר עשור בראשות העיר ומצבה הוא החמור מזה עשרות שנים. איך מן הראוי לסכם את תקופת כהונתו?

ברשותי סיכום שהכין משרד הפנים על אודות הגירעון התקציבי של העירייה. עלי סלאם מנסה לטפול על סיעת חד"ש (האופוזיציה העירונית) שהיא לא עשתה דבר. אך משרד הפנים אמר לסלאם "נכשלת". סלאם קיבל את העירייה באיזון תקציבי ובחוב מתגלגל של פחות מ-12.5%, מצב תקין ברשויות המקומיות. הוא הגדיל את הגרעון המצטבר ל-61%.

ממה חושש סלאם?

מצבו הדרדר כי העירייה אינה נותנת שירותים מינימליים כמו איסוף אשפה. בעקבות הלחץ שהפעלנו, הקצה המשרד להגנת הסביבה שישה מיליון שקלים לשיפור איכות הסביבה. סלאם העביר אותם למימון איסוף אשפה. התושבים כולם תוקפים אותו עכשיו. הוא חושש שמשרד הפנים יפטר אותו.

ח"כ תומא סלימאן הציעה שהכספים ממשרד הפנים המועברים לעירייה יועדו למשכורות. האם העובדים והתושבים מודעים לכך?

פרסמנו את ההצעה בפייסבוק ואנחנו שותפים להצעה. אחרי שההסתדרות פנתה לבית המשפט, משרד הפנים הודיע שיקים ועדת חקירה. אסור שעירייה לא תשלם משכורות לעובדים. לוועדת חקירה שמורה הזכות להמליץ על ועדה קרואה. בינתיים אין תשובות. משרד הפנים רשאי להחליט לערוך בחירות חדשות או להשאיר את המצב כפי שהוא.

מי באופוזיציה במועצת העיר? מה היא עושה כדי לשנות את מצב העניינים?

סיעת חד"ש היא האופוזיציה העקבית. יש לנו שמונה מנדטים מתוך 19. אנחנו לא יכולים להקים קואליציה. לרשימה המאוחדת של מנסור עבאס שלושה מנדטים. אנשיו נכנסו פעמיים לקואליציה ויצאו. עכשיו הם בחוץ.

האם חד"ש במועצת העיר בקשר עם עובדיה וגומלאיה?

אנחנו שומרים על קשר בכמה מישורים, מרחב נצרת של ההסתדרות הוא בראשות חד"ש. אנחנו בקשר עם העובדים ועם משרד הפנים בתביעה לתשלום המשכורות. זה התבטא גם בשאלתא של חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. היא

מורדים סורים בפאתי העיר חלב (צילום: חדשות הוותיקן)

ממשלת נתניהו שבעת רצון מההסלמה בסוריה

המקומית. ההיגיון העדתי האכזרי של מלחמת האזרחים הסורית מונע מאוכלוסיות המיעוטים "להחליף צד" בקלות. לכן לא צפוי שהמורדים ינחלו ניצחון מהיר מהסוג בו זכו בצפון, ההומוגני יותר מבחינה עדתית.

איראן מצידה לא תאפשר לשלטון של אסד ליפול ללא קרב. ממשלת סוריה היא בת ברית של המשטר בטהראן, וחולשת על המעבר האסטרטגי לחיזבאללה בלבנון. מיליציות שיעיות מעיראק, הנתמכות בידי טהראן, כבר החלו להגיע לסוריה במטרה לסייע לכוחות הממשלה לבלום את התקדמות המורדים.

תרחיש סביר הרבה יותר מנפילה של סוריה לידי המורדים הוא התלקחות מחדש של מלחמת האזרחים. בין אם הממשלה תפתח במתקפת נגד בעזרת בעלי בריתה האיראנים והעיראקים ותצליח לדחוק את המורדים בחזרה צפונה, ובין אם המורדים ימשיכו להתקדם דרומה לעבר הערים חאמה וחומס, צפויות עוד לחימה עצימה ושפיכות דמים. גם אם קו הגבול בין הממשלה למורדים יימתח מעתה בתוואי דרומי יותר, לא צפוי ניצחון מכריע אף לא לאחד הצדדים.

ממשלת הימין מרוצה

ממשלת נתניהו שבעת רצון מההסלמה בסוריה, שתכריח את איראן וחיזבאללה להסיט משאבים לזירה זו. ישראל מגבירה את תקיפותיה בסוריה בניסיון לסייע למורדים או למנוע מאיראן וחיזבאללה לשגר תגבורות לאזור. דובר צה"ל, תת-אלוף דניאל הגרי, כבר איים: "אנחנו עוקבים אחר המצב בסוריה ומאשרים כי ישראל תפעל לפי העמדה המתאימה. נמנע מנשק איראני להגיע לסוריה". בצד ההפרות המתמשכות של הפסקת האש שמבצעת ישראל, למרות אזהרות מצד ארה"ב וצרפת, גובר החשש כי מבחינת ממשלת הימין, המערכה בצפון טרם הסתיימה.

נתניהו מוכן להעלות את האזור כולו בלהבות אם תבערה תשרת את המשך שלטונו. נוכח המדיניות ההרפתקנית של ממשלתו מול סוריה ואיראן וההפרות החוזרות ונשנות של הפסקת האש בלבנון, על האופוזיציה בארץ לתבוע כיבוד של ההסכם ואי-התערבות ישראלית במלחמה בסוריה. פתיחת חזית נוספת תמיט רק עוד הרס, שכול ואובדן לכל עמי האזור.

אסף טלגם

השבוע כבשו כוחות המורדים בסוריה את העיר חלב, השנייה בגודלה במדינה לאחר הבירה דמשק. הכיבוש מסמן התפתחות חסרת תקדים במלחמת האזרחים בסוריה, הנמשכת ללא הפסקה ממרס 2011. גם כשהיו בשיא כוחם, לפני ההתערבות הצבאית הרוסית בסוריה ב-2015, לא הצליחו המורדים לכבוש את כל חלקיה של חלב ושלטו רק בצדה המזרחי של העיר. מאז, בסיוע רוס, הצליחה ממשלת סוריה להכניע את מעוזי המורדים האחרונים בעיר ולדחוק את כוחותיהם למחוז אידליב הסמוך לגבול עם טורקיה. אנקרה סיפקה למורדים במחוז מטריות הגנה צבאית. כתוצאה מכך, מ-2018 ואילך השתרר קיפאון במלחמה ועד לשבוע האחרון, קווי החזית כמעט שלא השתנו.

השבוע השיגו המורדים תוך ימים ספורים את מה שלא הצליחו להשיג בשנים ארוכות של לחימה. מתקפת הפתע שלהם חדרה את קווי ההגנה של צבא הממשלה ואפשרה להם להשתלט על שטחים נרחבים בצפון המדינה. מאז הידיעה על כיבוש חלב בידי המורדים נפוצו דיווחים על התקדמותם המהירה דרומה, לעבר העיר חאמה שבמרכז המדינה.

מיהם המורדים? קואליציה של מיליציות ושל ארגונים חמושים בהובלת "הרשות לשחרור א-שאם" האסלאמית הקיצונית, שרכים ממנהיגיה השתייכו בעבר לאל-קאעדה. הרשות נהנית מחסות טורקית הבאה לידי ביטוי בסיוע בכסף ובחימוש.

המורדים ניצלו הזדמנות אסטרטגית. שתי משענותיה הצבאיות העיקריות של הממשלה, רוסיה וחיזבאללה, אינן מסוגלות כעת להושיט לה סיוע יעיל. חיזבאללה הותש ונחלש בעקבות המכות שספג במלחמה עם ישראל, ואילו רוסיה עסוקה במלחמתה באוקראינה ואינה יכולה לוותר על כוחות הנדרשים כעת בחזית באירופה. הצבא הסורי עצמו חלש ושחוק לאחר שנים של לחימה בלתי-פוסקת. כתוצאה מכך, משטרו של הנשיא בשאר אל-אסד נתפס כמצב הפגיע ביותר בו היה מאז 2015.

היגיון עדתי אכזרי

התקדמות המורדים אינה אומרת שהמורדים ינחלו ניצחון מהיר ומלא על צבא הממשלה. גם אם יצליחו לכבוש את חאמה ויתקדמו לעבר החוף או אל מחוז חומס, הם צפויים להיתקל שם בהתנגדות עזה מצד האוכלוסייה העלווית

כרזת הסרט "מרפק", שזכה בפרס בפסטיבל ברלין האחרון

נפתח פסטיבל סולידריות לקולנוע ולזכויות אדם

קורותיו של בית הספר למוסיקה אמדיאו רולדן בהוואנה. קונסרבטוריון ותיק ומפואר זה שורד את המצור הכלכלי שהטילה ארה"ב על קובה לפני עשורים בזכות עמותה צפון-אמריקאית המתנגדת לפגיעה בעם הקובני. סרטם מעורר ההשראה של זוכי האוסקר אפשטיין ופרידמן מתמקד בכוחה המאחד של המוסיקה. לקונסרבטוריון אמדיאו רולדן היסטוריה של 120 שנה. הוא מכשיר את מיטב המוזיקאים של קובה. המוסד סובל ממחסור בציוד בסיסי הנובע מהחרם האימפריאליסטי על קובה. המתנדבים מארה"ב מסייעים לו בתרומות ובהדרכות מקצועיות. הסרט עוקב אחר המוסיקאים הצעירים והמוכשרים בקובה לאורך כמה שנים.

מלחמות המס

סרטם של הגה דאליי וחבייר הראל (נורבגיה וצרפת 2024 / אנגלית, צרפתית, ספרדית, תרגום לעברית ולאנגלית) עוסק במאבק למען מיסיו הוגן בעידן הקפיטליזם הגלובלי. הוא משלב ראיונות עם מומחים, סיפורים מהחיים ואנימציה כדי לחשוף כיצד התאגידים הבינלאומיים מנצלים חורים בחוק ושלולות מהממשלות את ההכנסה המגיעה להן. הסרט מבליט את המחיר האנושי של התחמקות התאגידים מתשלום מס, במיוחד במדינות הפריפריה הקפיטליסטית, ומציע רפורמות.

כיבוש/עזה: אסופת סרטונים של בצלם

ההלם והטראומה שהיכו בציבור הישראלי ב-7 באוקטובר נוצלו בידי ממשלת הימין הקיצוני כדי לפתוח במלחמת חורמה בעם הפלסטיני. בערב מיוחד של פסטיבל סולידריות בשיתוף בצלם יוקרן תיעוד מהשטחים הכבושים. בתיעוד - עדויות של פלסטינים תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה ושל אזרחים ישראלים המספרים על חוויות החיים בשנה האחרונה. כן תתקיים שיחה עם תחקירני הארגון בעזה על מציאות החיים בצל המלחמה.

על השיירה והכלבים

ב"על השיירה והכלבים" (גרמניה 2024 / רוסית, אנגלית, תרגום לעברית ולאנגלית), מתעד הבימאי אסקולד קורוב את שחיקת חופש העיתונות ברוסיה של פוטין בתקופה שקדמה לפלישה לאוקראינה ובעיצומה. העיתונאים בארץ זו מנהלים מאבק נואש להגן על האמת. בתום ההקרנה תערוך האגודה לזכויות האזרח דיון. כל דמיון לישראל – אינו מקרי.

יוסי אבו

פסטיבל סולידריות לקולנוע וזכויות אדם בסינמטק תל-אביב, החל השבוע (3.12) ויימשך עד יום שלישי הבא, (10.12). הפסטיבל נפתח בהקרנת הסרט "מרפק" (2024, טורקיה, צרפת, גרמניה). "מרפק", סרטה העלילתי עטור הפרסים של הבימאית הברלינאית אסלי אוזרסלאן, הוא עיבוד לרומן באותו שם של הסופרת פטמה איידמיר. הסרט הוא סיפור עוצמתי על נערה צעירה שנדחקת לשולי החברה, ובמסגרת מאבק נואש על זהותה וחירותה, נאלצת לכוון מחדש את מסלול חייה. הבכורה העולמית של "מרפק" נערכה בפברואר 2024 בפסטיבל ברלין.

פסטיבל סולידריות, בניהולם של מייסד ומנהל הפסטיבל דני וילנסקי והמנהל האמנותי גידי אביבי, נערך משנת 2011. אירוע קולנועי שנתי ייחודי זה מעלה לשיח הציבורי בישראל סוגיות חברתיות-פוליטיות מרכזיות בישראל ובעולם.

תוכנית הפסטיבל השנה משלבת סרטים עטורי פרסים, עלילתיים ותיעודיים, שטרם הוקרנו בארץ, ומסגרות לבחינת נושאים הקשורים בסוגיות ובמאבקים בתחומים שונים לרבות דמוקרטיה, חופש הביטוי וזכות המחאה, שוויון וגלובליזציה קפיטליסטית, פליטים ומבקשי מקלט, התנגדות לכיבוש ולחוק הלאום, אפליה, גזענות, זכויות נשים, זכויות קהילת הלהט"ב, זכויות ילדים ובני נוער, זכויות עובדים, רעב, עוני וביטחון תזונתי, צדק סביבתי ומשבר האקלים.

בסינמטק ת"א מוקרנים בשבוע זה סרטים עלילתיים ותיעודיים מגוונים. ביניהם - סרטים על 7 באוקטובר והשלכותיו. מוצגים סרטים באורך מלא בהקרנות בכורה וכן מבחר ממיטב הסרטים בתחום זכויות אדם שנוצרו בישראל.

הפסטיבל עורך תחרות נושאת פרסים לסרטים בנושאי זכויות אדם במסלולים שונים – סרטים קצרים, סרטי סטודנטים ומסלול יצירה צעירה לסרטי תיעודיים. זאת במטרה לעודד עיסוק בנושאים פוליטיים וחברתיים ביצירה הקולנועית המקומית ולחזק את מעמדו של התחום בקרב תלמידים, סטודנטים לקולנוע ויוצרים ישראלים. רשימת הסרטים ומועדי ההקרנה פורסמו באתר האינטרנט של סינמטק תל-אביב. מערכת "זו הדרך" ממליצה על ארבעה סרטים, ואלה הם:

מוסיקה!

סרטם של הבמאים רוב אפשטיין וג'פרי פרידמן (ארה"ב, אנגלית וספרדית, תרגום לעברית ואנגלית) מספר את

התעללות בפלסטינים בחברון

פרחאת ג'אבר הוסיף: "החיילים גם אלימים מאוד. כבר כמה פעמים עיכבו את הבנים שלי עוריי ועוביידה, לקחו אותם למחנה הצבאי שליד השער של ההתנחלות קריית ארבע והיכו אותם שם. אפילו מצוקת המים החמירה. בגלל שאנחנו לא מקבלים אספקה סדירה של מים בברזים, אנחנו נאלצים גם לקנות מים ממכליות ולמלא בורות אגירה ומיכלים. אבל כדי שמכלית תיכנס לאזור, צריך לקבל היתר ולתאם את הכניסה שלה. מאז המלחמה מסרב הצבא לתאם כניסה בטענה שיש כרגע מצב חירום. לכן אנחנו נאלצים למלא מים בדלי מהמסגד שליידנו. רשויות הכיבוש הופכות את החיים שלנו לבלתי נסבלים כדי לגרש אותנו ולרוקן את האזור מפלסטינים".

לא מקרים חריגים

מנכ"לית בצלם, יולי נובק, מסרה: "אנשים היוצאים מביתם לשגרת יומם נתפסים בידי חיילים ומוכים עד עילפון כעניין שבשגרה. מהעדויות שאספו תחקירני בצלם עולה תמונת מצב מחרידה בכל הנוגע לנורמות ההתנהגות האלימות של חיילים ישראלים. אחרי יותר משנה בה ישראל מנהלת מלחמה חסרת מעצורים נגד העם הפלסטיני, הפכה התעללות בעוברי אורח פלסטינים התנהלות רצויה ונדרשת. אלה אינם מקרים נקודתיים או חריגה מנהלים, אלא תופעה שמייצגת התנהלות מערכתית. זו תוצאה של דה-הומניזציה של פלסטינים שמובילה ממשלת ישראל".

ארגון בצלם פרסם בשלישי (3.12) דו"ח מצב חדש: "מותרים: התעללות חיילים בתושבים פלסטינים במרכז חברון". הדו"ח חושף מקרים חוזרים ונשנים של התעללות קשה של חיילים ישראלים בתושבים הפלסטינים בצילה של המלחמה בעזה.

הדו"ח מתבסס על יותר מ-20 עדויות שגבה הארגון מפלסטינים שהותקפו בחודשים מאי עד אוגוסט 2024. הקורבנות מספרים כיצד עוכבו בידי חיילים באופן אקראי לחלוטין ברחוב, במחסום או בבית, כשהם עסוקים בשגרת יומם. הם הוכו ועברו מסכת התעללות קשה לעיתים ברחוב ולעיתים במוצבים צבאיים אליהם הובלו.

כך סיפר מוחמד פרחאת ג'אבר, בן 55, אב לשבעה. מוחמד ג'אבר, תושב שכונת ג'אבר במרכז העיר חברון, נעצר בידי חיילים ב-15 באוגוסט ושוחרר כעבור כמה ימים של התעמרות מבלי שנפתח נגדו כל הליך פלילי. "אני גר עם אשתי ושלושת הילדים שלנו, לואאי בן 29, עוביידה בן 22 ועודי בן 16. הבית שלנו נמצא מול מחסום ג'אבר 2, במרחק של כ-50 מטר מבית הספר זיאד ג'אבר. מאז פרצה המלחמה, המצב באזור שלנו החמיר מאוד ואנחנו סובלים מאוד מכוחות הכיבוש. זה מתבטא בעיכובים ארוכים במחסומים, לפעמים של שעות, וקרה כבר שנאלצנו לישון אצל קרובי משפחה כי לא אפשרו לנו להגיע הביתה".

השבוע לפי איתי בנימיני

שעשועון לימים קשים: זהו את הכהניסט

חד"ש ירושלים

תולדות העבודה

המאורגנת בארץ

דיון בהנחיית ד"ר אפרים דויד

יום ראשון 8.12 | 19:00 | כורש 14

דיבור שמאלי

פוליטיקה של הכחשה

שיחה לרגל השקת ספרו החדש

של הסוציולוג מאיר עמור

יום רביעי 18.12 | 19:30 | אחד העם 70, ת"א

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

